

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr. Gáspárné dr. Menkő Veronika ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Nagy Zsolt ügyvéd által képviselt **K.J. I.r.** és a dr. Pénzes Gergely ügyvéd által képviselt **K.Jné. alperes II.r. alperesek** ellen **23.969.186 Ft és járulékai megfizetése** iránt a Hajdú-Bihar Megyei Bíróságnál 5.G.40.015/2007. szám alatt indult és a Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.200/2009/11. számú ítéletével befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperesek által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.200/2009/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek egyetemlegesen 270.000 (Kettőszázhetvenezer) Ft, az I.r. alperest pedig, hogy fizessen meg további 170.000 (Egyszázhetvenezer) Ft felülvizsgálati perköltséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint a K. Bt-nek 1994-től az alperesek voltak a beltagjai, a II.r. alperes 2002. augusztus 28-ig, az I.r. alperes pedig a Bt. törléséig. A Bt. ellen 2003. június 17-én felszámolási eljárás indult.

Az APEH a Bt-nél 2002. II. negyedévtől 2003. június 16-ig terjedő időszakra vonatkozóan adóvizsgálatot tartott és ennek eredményeként vele szemben a 3408677717 számú határozatában 10.691.000 Ft adóhiányt, bírságot és késedelmi pótlékot állapított meg. A felszámolási eljárásban az APEH 23.969.186 Ft összegű hitelezői

igényt jelentett be, majd azt a 2005. november 9-én kelt engedményezési szerződéssel a felperesre engedményezte. Az alperesekkel, mint mögöttes felelősökkel szemben adóigazgatási eljárást az APEH nem folytatott le és velük szemben fizetésre kötelező határozatot sem hozott.

A felperes módosított keresetében az alpereseket egyetemlegesen 12.250.789 Ft, az I.r. alperest ezen túl további 11.718.397 Ft megfizetésére kérte kötelezni. A keresetét az 1990. évi XLIX. törvénynek (Cstv.) a 2009. évi LI. törvény 51. §-a (1) bekezdésének b) pontja által még hatályon kívül nem helyezett 63. §-ának (1) bekezdésére, az 1997. évi CXLIV. törvény (1997. évi Gt.) 101. §-ának (1) bekezdésére és a 97. §-ára alapította.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az I.r. alperes elsődlegesen azzal védekezett, hogy a felperes velük, mint mögöttes felelősökkel szemben az adóhatóság által hozott, adófizetésre kötelező határozat hiányában polgári peres eljárásban az adó megfizetését mint engedményes nem követelheti, így a felperesnek nincs perbeli legitimációja. Hivatkozott e tekintetben a Legfelsőbb Bíróság 2/2004.PJE számú határozatában írtakra. A felperes a Bt. 2003. június 17-i kezdetű felszámolása előtt keletkezett, az adóhatóság által az adózó elleni felszámolási eljárásban hitelezői igényként bejelentett és a felszámoló által visszaigazolt követelést érvényesít, ezért arra vonatkozóan nem alkalmazható az utóbb hatályba lépő, a 2005. évi LVI. törvénnyel kiegészített, az adózás rendjéről szóló a 2003. évi XCII. törvény (Art.) 35. §-ának (3) bekezdése.

Másodsorban elévülési kifogást terjesztett elő, arra hivatkozott, hogy a 2001. április 23-a előtt keletkezett követelések elévültek, mivel őket a felperes annak megfizetésére 2006. áprilisában szólította fel. Harmadlagosan vitatta a követelésösszegezését is.

A II.r. alperes a fentieken túlmenően előadta, hogy a tagsági viszonya a cégjegyzék szerint 2002. augusztus 28-án szűnt meg, ténylegesen azonban 2001. márciusától már az I.r. alperes vezette a céget, az ettől kezdődően keletkezett tartozásokért őt fizetési kötelezettség nem terheli. Állította, hogy 2002. márciusában a betéti társaságnak egyébként is csupán 3.733.729 Ft adótartozása állt fenn, amelyből 1.000.000 Ft-ot a saját vagyoni eszközei terhére fizetett meg, így 2002. augusztus 28-ára nem emelkedhetett a cég tartozása a felperes által állított összegre.

Hivatkozott arra, hogy a tagsági viszonyának megszűnése után az I.r. alperes a cég vagyoni eszközeit áron alul értékesítette, piaci áron történő értékesítés esetén a bevétel fedezetet nyújtott volna a perbehozott adótartozás kiegyenlítésére.

Az első fokon eljárta Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 5.G.40.015/2007/64. számú ítéletében az alpereseket, mint az 1997. évi Gt. 97. §-ának (1) bekezdése, illetve 101. §-ának (1) bekezdése értelmében a Bt. tartozásáért mögöttesen felelősöket egyetemlegesen 8.682.216 Ft-ban, ezen túl az I.r. alperest további 5.595.970 Ft-ban marasztalta. Jogi álláspontja szerint a perbeli jogvita elbírálására a 2005. évi LVI. törvény 2. §-ával módosított és kiegészített Art. 35. §-ának (3) bekezdése az irányadó tekintve, hogy a perbeli engedményezésre a hivatkozott törvényi rendelkezés hatályba lépését követően 2005. november 9-én került sor, így a követelés érvényesítésére a felperesnek van perbeli legitimációja. Nem fogadta el az I.r. alperes elévülési kifogását sem. Kifejtette, a Legfelsőbb Bíróság 1/2007.PJE számú határozata szerint a mögöttesen felelős személlyel szembeni követelés elévülése a főkötelezettől való behajthatatlanság igazolásáig nyugszik. A főkötelezettel szemben el nem évült követelés az elévülés nyugvásának megszűnésétől számított egy éven belül érvényesíthető a mögöttes felelősökkel szemben. A Bt. felszámolásának befejezésével 2006. március 11-ével lehetett megállapítani a perbehozott követelés behajthatatlanságát, így az ettől számított egy éven belül volt érvényesíthető az igény az alperesekkel mint mögöttes felelősökkel szemben. Tekintve, hogy 2005. decemberében a fizetési meghagyás iránti kérelmét a felperes benyújtotta a követelés elévülése nem következett be.

Az összegszerűség tekintetében szakértői bizonyítást rendelt el és ennek alapján megállapította, hogy a Bt-vel szemben jogszerűen érvényesíthető adókövetelés 14.278.186 Ft volt, amelyből 8.682.216 Ft egyetemlegesen terheli az alpereseket, mivel ez az összeg 2002. augusztus 28-át, a II.r. alperes beltagsági viszonyának megszűnését megelőzően keletkezett.

A Ítélet tábla az alperesek fellebbezése folytán hozott 11. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel érintett - az alpereseket marasztaló - rendelkezéseit helybenhagyta.

Elfogadta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját, miszerint a jogvita elbírálására az Art. 2005. évi LVI. törvénnyel beiktatott 35. §-ának (3) bekezdése az irányadó, tehát a felperes, mint engedményes a követelést az alperesekkel, mint mögöttes felelősökkel szemben az adóhatóság által velük szemben hozott határozat hiányában is polgári perben jogosult érvényesíteni.

Osztotta az elsőfokú bíróságnak az elévülés kérdésében elfoglalt jogi álláspontját is.

Megítélése szerint azonban az alperesek jogszerűen nem vitathatták az adóhatóságnak a Bt-vel szemben hozott jogerős határozatában megállapított adótartozás összegét. E körben utalt a Legfelsőbb Bíróságnak az EBH.2007/1655. sorszám alatt közzétett elvi határozatában foglaltakra. Álláspontja szerint a felszámolási eljárást befejező jogerős bírósági határozattal szemben a jelen eljárásban azt a II.r. alperes nem tehet vitássá, hogy a megszűnt

gazdasági társaság a felszámolás befejezésekor nem rendelkezett az APEH hitelezői igényének kielégítésére alkalmas vagyonnal. Az, hogy a beltagok közül ki okozta a Bt. vagyonvesztését, jelen perben nem volt elbírálható, ezért szükségtelennek tartotta annak vizsgálatát, hogy az I.r. alperes a Bt. vagyontárgyait mikor, kinek, milyen áron értékesítette. Álláspontja szerint ezt a kérdést külön eljárásban a mögöttes felelősök egymás közötti viszonyában lehet vizsgálni.

A jogerős ítélet ellen az alperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet. Ebben elsősorban mindkét alperes kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a kereset elutasítását.

A II.r. alperes másodlagosan kérte az őt terhelő marasztalás összegének 3.733.729 Ft-ra történő leszállítását; szükség esetén mindkét fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását. Harmadlagosan kérte a másodfokú ítélet indokolásának megváltoztatását a tekintetben, hogy a mögöttesen felelős személy utóbb ellene indult eljárásban nem teheti vitássá az adózót terhelő kötelezettség jogszerűségét és mértékét.

Mindkét alperes hivatkozott arra, hogy a 2005. évi LVI. törvény a hatályba léptető rendelkezése alkotmányellenes, mert visszaható hatállyal a hatálybalépését megelőzően keletkezett adótartozás, és olyan céggel szembeni adókövetelés engedményezését tette lehetővé, amely cég ellen még a törvény hatályba lépését megelőzően felszámolási eljárás indult. A perbeli esetben a felszámolási eljárás kezdő időpontja 2003. július 17-e volt, így az adótartozás engedményezésére is az akkor hatályos jogszabályok az irányadók. Ezek alapján a perbeli adótartozás engedményezésére nem kerülhetett sor. A II.r. alperes kérte e vonatkozásban a per tárgyalásának felfüggesztése mellett alkotmánybírósági eljárás kezdeményezését a hivatkozott jogszabályhely alkotmányellenességének megállapítása érdekében.

Az I.r. alperes hivatkozott a követelés elévülésére is.

A II.r. alperes előadta, hogy az APEH 2002. július 19-én kelt határozata szerint 3.733.729 Ft tartozása volt a Bt-nek, így a kilépéséig eltelt alig több mint egy hónap alatt nem keletkezhett a Bt-nek több mint 12.000.000 Ft-os tartozása. Állította, hogy a felperes 2006. május 11-én írásban 7.327.396 Ft megfizetésére szólította fel, így ennél magasabb összeg megfizetésére nem lehetett volna kötelezni. Hivatkozott továbbá arra, hogy bár hivatalosan 2002. augusztus 28-án szűnt meg a beltagsága a Bt-nél, valójában 2001. márciusától kezdődően nem vett részt a Bt. munkájában és vezetésében, így a beltagsági viszonyát már ettől az időponttól megszűntnek kell tekinteni.

Álláspontja szerint a Bt. rendelkezett az adó megfizetéséhez szükséges fedezettel, így nem volt a társaságnak vagyonnal nem

fedezett kötelezettsége. A fedezet azért nem állt rendelkezésre, mert az I.r. alperes részéről fedezetelvonás történt. A Bt-nek a felszámolás kezdő időpontjában meglévő vagyonára nézve kérte a felszámolóbiztos tanúkenti meghallgatását, e bizonyítási indítványát azonban az elsőfokú bíróság jogsértő módon elutasította. Hivatkozott továbbá még a Bt. felszámolójának a felelősségére is, mert álláspontja szerint az adós cég követelésének érvényesítésével késlekedett, illetőleg azt nem megfelelően végezte.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

.-.-.-.-.-

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság ítéletét a felülvizsgálati kérelmek keretei között vizsgálta felül és azt a felhozott okokból az érdemi döntésre kihatóan nem találta jogszabálysértőnek.

Az alperesek a felülvizsgálati kérelmükben elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy a felperesnek nincs perbeli legitimációja, a perbehozott követelés polgári perben történő érvényesítésére a felperes nem jogosult.

A Legfelsőbb Bíróság nem osztja az alpereseknek a felperes perbeli legitimációjával kapcsolatos jogi álláspontját. Az Art. 35. §-ának (1) bekezdése szerint az adót az köteles megfizetni, akit erre jogszabály kötelez (adózó). A (2) bekezdés f) pontja akként rendelkezik, hogy ha az adózó az esedékes adót nem fizeti meg, és azt tőle nem lehet behajtani, az adó megfizetésére határozattal kötelezhető a gazdasági társaság adótartozásáért a rájuk vonatkozó jogszabályok szerint helytállni köteles személyek. Az Art. 2005. évi LVI. törvény 2. §-ával beiktatott 35. §-ának (3) bekezdése akként rendelkezik, hogy a (2) bekezdés szerinti határozat hiánya nem zárja ki a követelés peres, vagy nem peres eljárásban történő érvényesítését. A fenti rendelkezés értelmében az adóhatóság maga is igénybe veheti a mögöttes felelősökkel szemben polgári peres eljárás keretében a bírósági utat, maga is kérheti polgári perben a mögöttes felelőssel szemben az adótartozás megítélését. E rendelkezést engedményezett követelés esetén kizárólag akkor lehet alkalmazni, ha a követelésnek az APEH általi engedményezésére 2005. VII. hó 10-ét követően került sor.

E jogszabályi rendelkezésnek - szemben az alperesek álláspontjával - nincsen visszamenőleges hatálya. Arra adott lehetőséget, hogy az APEH 2005. VII. 10-ét követően többek között a mögöttes felelősökkel szembeni igényét ne csak saját maga, hanem engedményezés útján is érvényesíthesse. Az Alkotmánybíróság előtti

eljárás kezdeményezését ezért a Legfelsőbb Bíróság nem találta szükségesnek. Tekintve, hogy a perbeli engedményezés 2005. július 10-ét követően történt, a felperes mint engedményes perbeli legitimációval (kereshetőségi joggal) rendelkezik, a követelést peres eljárásban jogosult volt érvényesíteni.

Az I.r. alperes elévülési kifogását érdemben nem vizsgálhatta a Legfelsőbb Bíróság, figyelemmel arra, hogy erre irányuló fellebbezési kérelem hiányában az nem képezte a másodfokú eljárás tárgyát. E vonatkozásban a másodfokú bíróság ítéletének indokolása kizárólag azt tartalmazta: „helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a keresettel érvényesített igény kérdésében is, ezen álláspontot az alperesek a fellebbezésükben már nem tették vitássá”.

A perben nem volt vitás, hogy az alperesek mindketten beltagjai voltak a K. Bt-nek, ezért az 1997. évi Gt. 101. §-ának (1) bekezdése szerint kötelesek helytállni a társasági vagyonnal nem fedezett társasági kötelezettségeikért. Tekintve, hogy a Bt. felszámolás alatt állt, a társaság vagyonával nem fedezett követelésnek – amelyért a mögöttes felelősök helytállással tartoznak – a betéti társaság felszámolási vagyonából ki nem elégített követeléseket kell tekinteni.

A felszámolás kezdő időpontjától a gazdálkodó szervezet vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatokat csak a felszámoló tehet, ő veszi számba és értékesíti a gazdálkodó szervezet vagyonát, és elégíti ki a jogszabályban írt módon a hitelezők követeléseit. A felszámolást végző bíróság jogerős határozatban rögzíti a felszámolási vagyont, a kielégített, valamint a kielégítés nélkül maradt követeléseket. A bíróság ezen jogerős határozatával szemben a mögöttes felelős a jelen eljárásban alappal nem vitathatja a felszámolás alá került gazdálkodó szervezet vagyonának értékét, valamint a kielégítés nélkül maradt hitelezői követeléseket, továbbá az sem vizsgálható, hogy a felszámoló miként tett eleget a Cstv. által reá rótt kötelezettségeknek.

Annak sincs jogi relevanciája, hogy melyik mögöttes felelős magatartása vezetett a cég felszámolási eljárását megelőző vagyoncsökkenéséhez, ez a kérdés a beltagok egymás közötti viszonyára tartozik.

Nem sértettek ezért a perben eljáró bíróságok jogszabályt azzal, hogy e körben a tényállást nem tárták fel, és a II.r. alperes által felajánlott bizonyítást nem folytatták le.

A Legfelsőbb Bíróság eljárási okból alaposnak találta a II.r. alperes harmadlagos felülvizsgálati kérelmét és ezért érdemi vizsgálat nélkül mellőzi a másodfokú bíróság ítéletének az indokolásban szereplő azon megállapítását, miszerint szakértő nem vizsgálhatta felül, és jogszerűen nem csökkenthette az adóhatározatokban megállapított adótartozások összegét, figyelemmel

arra, hogy a mögöttes felelősök az ellenük indított adóigazgatási eljárásban sem vitathatták volna eredményesen a Bt-vel szembeni, a társaság adófizetési kötelezettségét megállapító jogerős adóhatósági határozat jogalapját és összepszerűségét.

Jelen peres eljárásban - figyelemmel a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésében foglaltakra - a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között kellett, lehetett a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróság ítéletét felülbírálnia. Az alperesek a reájuk e vonatkozásban kedvező (a szakértői ellenbizonyításra tekintettel alacsonyabb összegben marasztaló) ítéleti rendelkezést fellebbezéssel nem támadták, a felperes fellebbezést nem nyújtott be, ellenkérelmében pedig kifejezetten azt hangsúlyozta, hogy „a szakértői és bírói következtetések levonása és az összepszerűség meghatározása megfelelően történt”. Így tehát eljárásjogi lehetősége nem volt a másodfokú bíróságnak a II.r. alperes által kifogásolt jogi álláspont kifejtésére, amelynek ténybeli alapja is vitatható, mivel a felperes keresetében nem valamely konkrétan megjelölt, és a keresetben írt követelést összepszerűen tartalmazó adóhatósági határozat (határozatok) alapján érvényesítette az igényét, hanem az APEH-nek a Bt. felszámolása során előterjesztett és a felszámoló által nem vitatott követelése alapján.

A másodfokú bíróság tévedett, amikor a fenti jogi álláspontra tekintettel érdemben nem vizsgálta, hogy a II.r. alperes milyen összeg erejéig köteles helytállni, figyelemmel a beltagsági viszonyának korábbi, a felszámolási eljárás megindulását megelőző megszűnésére. A Legfelsőbb Bíróság hangsúlyozza, hogy olyan adóhatósági határozat nem született, becsatolásra nem került, amely épp a II.r. alperes beltagsági viszonyának megszűnése időpontjában állapította volna meg a Bt. adótartozását, így e vonatkozásban szakértői vélemény beszerzése mindenképpen szükséges volt.

A II.r. alperes az 1997. évi Gt. 97. §-ának (1) bekezdése szerint a cég tartozásának csupán azon részéért felel, amely a tagsági viszonyának megszűnése előtt keletkezett.

Alaptalan volt a II.r. alperes arra törtnő hivatkozása, hogy a beltagsági jogviszonyának megszűnését „2001. márciusában” kell meghatározni, mivel ettől az időponttól kezdve nem vett részt a cég működtetésében.

Az 1997. évi CXLV. (1997. évi Ctv.) 13. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerint a cégjegyzéknek, mint közhiteles nyilvántartáson alapuló közokiratnak tartalmaznia kell a betéti társaság beltagjának nevét és lakóhelyét. A cég beltagját érintő változást a Cégbíróságnál be kell jelenteni. A Ctv. 30. §-ának (2) bekezdése szerint a cég tagját érintő változás a cégjegyzékbe történő bejegyzéssel, de a változás időpontjára visszamenőlegesen válik hatályossá. A II.r. alperes beltagságát a Cégbíróság 2002. augusztus 28-i hatállyal törölte, beltagsági viszonya joghatályosan ebben az időpontban szűnt meg, ezért a 2002. augusztus 28-át

megelőzően keletkezett, a társaság vagyona által nem fedezett tartozásokért felelősség terheli tekintet nélkül arra, hogy mennyiben vett részt a cég működtetésében.

A cégjegyzékbe bejegyzett tagsági viszony megszűnésének időpontjával szemben jelen peres eljárásban ellenbizonyításnak nem volt helye, e vonatkozásban a II.r. alperes jogvesztő határidő betartása mellett élhetett volna jogorvoslati kérelemmel a Cégbíróság határozatával szemben.

A II.r. alperesnek az összecszerűséggel kapcsolatos felülvizsgálati kérelmével összefüggésben a Legfelsőbb Bíróság hangsúlyozza, hogy a perben különböző APEH határozatok, dokumentumok, kimutatások kerültek csatolásra, nemcsak a II.r. alperes által hivatkozottak, hanem például az APEH 2007. október 20-i nyilatkozata is. E szerint az APEH felé 2002. február 28-ig (a II.r. alperes tagsági viszonya csak később, 2002. augusztus 28-án szűnt meg) a bt-nek 11.748.469 Ft tartozása állt fenn. Ezért az elsőfokú bíróság a különböző tartalmú csatolt okiratra tekintettel szakértőt rendelt ki többek között annak megállapítására, hogy a II.r. alperes beltagsági viszonyának megszűnéséig milyen nagyságú adótartozás halmozódott fel. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerűtlennek, iratellenesnek nem tekinthető mérlegelésével arra a következtetésre jutott, hogy a szakértői véleményben foglaltakra alapítja döntését, mely mérlegelésének felülvizsgálatára a felülvizsgálati eljárásban mint rendkívüli jogorvoslati eljárásban nem volt lehetőség.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Ítélet tábla 11. számú ítéletét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése szerint - részben eltérő indokolás mellett - az úgy érdemében hatályában fenntartotta.

Az alperesek felülvizsgálati kérelme érdemben eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint kötelesek a felperesnek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. A felperes felülvizsgálati perköltsége a 32/2003./VIII.22./ IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

Az alperesek személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az 1990. XCIII. tv. 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986./VI.26./ IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2010. május 11.

*.Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke
öngyösiné dr.Gyügyei Klára sk.előadó-bíró
Dr.Lőrincz Györgyné sk.bíró*